

Rekomendacje społeczne wypracowane podczas spotkań narady obywatelskiej na temat „Atrakcyjne centrum miasta” w Opolu Lubelskim

Centrum Opolu Lubelskiego wymaga zmian, by stało się atrakcyjnym centrum miasta. Z konieczności zmian zdają sobie sprawę zarówno mieszkańcy, jak i władze. Grupa mieszkańców i mieszanek Opolu Lubelskiego uczestniczyła w czterech spotkaniach narady obywatelskiej. Grupa składała się z kobiet i mężczyzn w różnym wieku, osób mieszkających w mieście, prowadzących przedsiębiorstwa, które w centrum mają swoje lokale oraz korzystających z centrum, lecz mieszkających w innych częściach gminy.

Spotkania odbywały się **od stycznia do marca 2016**. Mieszkańcy dzielili się na nich swoimi obawami, pomysłami na zmiany w centrum. Na pytania mieszkańców odpowiadali przedstawiciele urzędu miasta, policji oraz specjalista od ochrony zabytków. W oparciu o te informacje uczestnicy i uczestniczki narady opracowali katalog rekomendacji społecznych dla władz miasta, które wskazują możliwe kierunki zmian. Podczas dyskusji wskazano wiele obszarów, które wymagają zmian, by można było centrum miasta uznać za atrakcyjne. **Wprowadzenie konkretnych inwestycji wymaga od władz miasta zorganizowania dalszych konsultacji w celu uszczegółowienia każdego z kierunków.**

Spis treści

1. Rekomendacja: Mała architektura i system informacji miejskiej.....	2
2. Rekomendacja: Zastąpienie naziemnych linii elektrycznych instalacją podziemną.....	3
3. Rekomendacja: Przygotowanie programu wsparcia remontu kamienic.....	4
4. Rekomendacja: Aktywny wypoczynek w „Małpim gaju”	7
5. Rekomendacja: Uporządkowanie Małego Targu.....	8
6. Rekomendacja: Nowy Rynek	9
7. Rekomendacja: Deptak na ulicy Piekarskiej	10
8. Rekomendacja: Zmiana na ul. Długiej (fragment od ul. Kościelnej do ul. Józefowskiej).....	10
9. Rekomendacja: Zagospodarowanie terenu po starych i nieczynnych toaletach miejskich	11
10. Rekomendacja: Zadbany skwer na Starym Ryнку.....	12
11. Rekomendacja: Parking z elementami zieleni przy ul. Stary Rynek	13
12. Rekomendacja: Ograniczenie tranzytu przez centrum miasta	14
13. Rekomendacja: Miejsca parkingowe w centrum.....	15
14. Rekomendacja: Wprowadzenie opłaty parkingowej w mieście.....	15

1. Rekomendacja: Mała architektura i system informacji miejskiej

Miejsce/adres (np. ulica, skwer, plac, teren, itp.)

Centrum miasta

Co należy zrobić?

- Zamontowanie spójnych elementów małej architektury (ławki, latarnie, kosze na śmieci), nawiązujących do historycznego charakteru miasta.
- Stworzenie spójnego systemu informacji miejskiej.
- Przeprowadzić konsultacje ze specjalistami dotyczące wyboru właściwego stylu obiektów małej architektury. Likwidacja napowietrznych linii energetycznych przy okazji rewitalizacji centrum miasta. Wytypowanie miejsc w drodze konsultacji z mieszkańcami gdzie mają być ustawione np. ławki, kosze uliczne itp.

Dlaczego jest to ważne?

- Poprawa estetyki centrum Opola Lubelskiego, nadanie miastu, cech miasta historycznego z bogatymi tradycjami.
- System informacji miejskiej będzie pełnił funkcję informacyjną dla mieszkańców i przyjezdnych (tablice kierunkowe, z nazwami ulic).

Możliwe trudności

- Zdobycie niezbędnych pozwoleń od konserwatora zabytków.
- Uzgodnienia z Zakładem Energetycznym oraz Zarządem Dróg.
- Konieczność pozyskania środków finansowych.

2. Rekomendacja: Zastąpienie naziemnych linii elektrycznych instalacją podziemną

Miejsce/adres (np. ulica, skwer, plac, teren, itp.)

Centrum miasta

Co należy zrobić?

- Zastąpić elektryczne instalacje nadziemne instalacjami podziemnymi.
- Przeprowadzić konsultacje z Zakładem Energetycznym w sprawie wykonania i finansowania.

Dlaczego jest to ważne?

- Stare słupy będą szpecić miasto, w przypadku gdy będą zainstalowane nowe latarnie.
- Podziemna instalacja jest bardziej bezpieczna i mniej awaryjna niż instalacja naziemna.

Możliwe trudności

Rozkopanie chodników będzie uciążliwe. W miarę możliwości prace powinny być wykonane to metodą przebijania się pod chodnikiem.

3. Rekomendacja: Przygotowanie programu wsparcia remontu kamienic

Miejsce/adres (np. ulica, skwer, plac, teren, itp.)

Całe centrum

Co należy zrobić?

Gmina Opole Lubelskie powinna przygotować program wsparcia remontu kamienic, należących do osób prywatnych, wspólnot i spółdzielni, które znajdują się na obszarze zabytkowego centrum miasta. Oprócz zapewnienia różnych form wsparcia (zarówno finansowej, jak i niefinansowej), samorząd powinien dodatkowo zadbać zarówno o koordynację wszystkich zmian w centrum miasta, jak i odpowiednią komunikację, edukację i informację osób, których sprawa ta dotyczy.

Wszystkie powyższe działania można opisać z podziałem na trzy bloki.

1. Koordynacja i wizja zmian

- Gmina powinna być liderem procesu poprawy stanu kamienic.
- Remonty elewacji są traktowane przez uczestników narady jako istotna część szerokiego planu poprawy atrakcyjności centrum.
- Gmina powinna przedstawić wizję rozwoju i koncepcję zmian całego centrum oraz zaprezentować wizualizacje ułatwiające wyobrażenie sobie celu, który będzie chciała osiągnąć.
- Remonty budynków powinny być skoordynowane z innymi pracami, np. dotyczącymi remontów ulic oraz wymiany instalacji podziemnych, zaś harmonogramy i etapy prac powinny być wyraźnie komunikowane

2. Wsparcie właścicieli

Samorząd powinien opracować program zawierający różne formy wsparcia właścicieli kamienic (wspólnot mieszkaniowych, spółdzielni, osób prywatnych). Pomoc ta powinna mieć wymiar:

- Niefinansowy:
 - Doradztwo w sprawach technicznych.
 - Pomoc w kontaktach z konserwatorem zabytków i w załatwieniu wymaganych prawem wytycznych oraz pozwoleń.
 - Przekazywanie ważnych informacji związanych z remontami.
 - Wsparcie właścicieli w kontakcie z nadzorem budowlanym.
 - Informowanie o możliwościach pozyskania środków zewnętrznych oraz pomoc w przygotowaniu wniosków/projektów przez właścicieli.
 - Udzielanie bezpłatnej pomocy prawnej.
 - Zapewnienie mediatora w przypadku wystąpienia konfliktów pomiędzy kilkoma właścicielami tej samej nieruchomości czy pomiędzy właścicielami sąsiadujących ze sobą nieruchomości.

- Finansowy. W miarę możliwości należy rozważyć:
 - Czasowe zwolnienia z podatków lokalnych (np. od nieruchomości) tych właścicieli, którzy zdecydują się na remonty fasad.
 - Pomoc w uzyskaniu przez właścicieli preferencyjnych kredytów na remonty (np. poprzez rozmowy o przygotowaniu atrakcyjnej oferty przez banki spółdzielcze).
 - Udzielanie dopłat na zmianę elewacji dla osób prywatnych.
 - Pozyskanie środków zewnętrznych na remonty kamienic nie należących do gminy (np. ze źródeł europejskich czy tzw. funduszy norweskich).

Ostateczne formy wsparcia powinny:

- być zgodne z prawem,
- zostać opracowane po sprawdzeniu wszystkich możliwości działania przez pracowników gminy.

3. Informacja, komunikacja i edukacja

Gmina powinna pozostawać w stałym kontakcie z właścicielami budynków w centrum, aby:

- Prezentować koncepcję zmian i przedstawiać jej planowane wyniki (np. na podstawie wizualizacji).
- Uświadamić potrzebę remontów.
- Wyjaśniać sytuację prawną, związaną z obecnie obowiązującymi przepisami.
- Zachęcać właścicieli do współpracy.
- Pokazywać dobre przykłady.
- Informować o różnych możliwościach pozyskania wsparcia.
- Przedstawiać jasne zasady współpracy.

Samorząd powinien również wyjaśnić opinii publicznej, dlaczego poprzednie plany rewitalizacji zostały porzucone.

Dlaczego jest to ważne?

- Dotychczasowa pomoc samorządu dla właścicieli kamienic były niewystarczające.
- Wiele budynków znajdujących się na obszarze zabytkowym w centrum Opola Lubelskiego wymaga remontu. Pewne znaczenie ma funkcja nieruchomości – szczególnie zaniedbane są budynki, w których prowadzi się działalność usługową.
- Budynki w centrum Opola Lubelskiego znajdują się na obszarze, którego układ urbanistyczny podlega ochronie konserwatorskiej, ponieważ ten obszar jest wpisany do rejestru zabytków. Z tego względu wszystkie remonty wiążą się z większą liczbą potrzebnych zezwoleń oraz z koniecznością uzgadniania planów z konserwatorem zabytków. Komplikuje to proces przeprowadzania remontów.
- Brakuje wizji tego, jak mogłoby wyglądać centrum Opola Lubelskiego po przeprowadzeniu remontów.

- Dużym problemem jest brak wystarczających środków na przeprowadzenie remontów. Właściciele muszą dokonywać wyborów, związanych z przeprowadzeniem potrzebnych napraw, a zadbanie o fasady nie zawsze jest uznawane za priorytetowe. To, że właściciele nie przeprowadzają remontów fasad może wynikać także z braku wrażliwości estetycznej oraz przyzwyczajenia do stanu obecnego.
- Niektórzy właściciele wynajęli lokale/budynki i już się nimi tak bardzo nie interesują.
- Problemem są również spory pomiędzy sąsiadami, które utrudniają wymianę/remont instalacji i przyłączy.

Możliwe trudności

- Obawa mieszkańców i właścicieli przed niedogodnościami związanymi z remontami.
- Ryzyko zbyt dużej pstrokaczyny, jeśli nie będzie współpracy pomiędzy właścicielami i gminą.
- Niechęć części mieszkańców do zmian, są przyzwyczajeni do tego co jest.
- Koszt remontu fasad jest droższy ze względu na wpisanie centrum Opola Lubelskiego do rejestru zabytków.
- Nie ma zbyt wielu przykładów udanych remontów, przeprowadzonych w okolicy, które mogłyby zachęcić innych właścicieli.
- Niektóre budynki mają nieokreśloną lub skomplikowaną sytuację własnościową, np. jest kilku właścicieli, którzy nie mogą porozumieć się ze sobą. Zdarzają się też nieuregulowane sprawy spadkowe.
- Trudno sobie wyobrazić, jak centrum mogłoby się zmienić oraz jakie nowe funkcje powinny zostać przypisane odremontowanym budynkom.

4. Rekomendacja: Aktywny wypoczynek w „Małpim gaju”

Miejsce/adres (np. ulica, skwer, plac, teren, itp.)

„Małpi gaj” przy ul. Józefowskiej

Co należy zrobić?

Należy stworzyć w tym miejscu atrakcyjną przestrzeń do aktywnego wypoczynku przeznaczoną dla wszystkich mieszkańców. Na tym terenie powinny znaleźć się atrakcje dla osób w różnym wieku, zarówno dla dzieci i młodzieży, dorosłych oraz osób starszych.

Z pewnością należy tam:

- wytyczyć i utwardzić alejki,
- postawić ławki,
- posadzić zróżnicowaną zielenią,
- zbudować mostek łączący z placem należącym do gminy.

Wśród różnych pomysłów, które pojawiły się w trakcie narad najczęściej wymieniano stworzenie:

- placu zabaw dla dzieci,
- siłowni pod chmurką,
- ścieżki do nauki jazdy rowerem dla dzieci.

Pojawiły się również pomysły zbudowania na terenie „Małpiego gaju”:

- skateparku,
- parku linowego,
- amfiteatru przeznaczonego na organizację małych wydarzeń artystycznych, takich jak koncerty.

[Propozycja Fundacji Pole Dialogu] Określenie dokładnie wszystkich atrakcji powinno zostać przeprowadzone w ramach szerokich konsultacji społecznych z mieszkańcami, projektantami zatrudnionych przez gminę.

Dlaczego jest to ważne

- W centrum Opola Lubelskiego brakuje atrakcyjnej przestrzeni do odpoczynku i zabawy. Istniejący park znajduje się daleko.
- „Małpi gaj” jest dobrze położony i skomunikowany, a jego w pobliżu znajduje się parking dla samochodów (przy ul. Długiej).
- „Małpi gaj” mógłby stać się miejscem na co dzień, ale również teren na którym organizuje się wydarzenia kulturalne (np. koncerty czy minifestiwale).

5. Rekomendacja: Uporządkowanie Małego Targu

Miejsce/adres (np. ulica, skwer, plac, teren, itp.)

Mały Targ przy ul. Ogrodowej

Co należy zrobić?

- Gmina powinna zainstalować estetyczne stoiska do handlu.
- Większość stoisk powinna być przeznaczona do handlu produktami rolniczymi i spożywczymi (warzywami, miodami, rybami, słodyczami).
- Pojawiła się sugestia by oddzielić część przeznaczoną do handlu warzywami i produktami spożywczymi od odzieżowej. Ubrania można by sprzedawać na terenie Małego Targu, ale w odrębnym miejscu.

Dlaczego to jest ważne?

- Mały Targ jest miejscem, gdzie wiele osób robi zakupy. Funkcję tej przestrzeni należy zachować.
- Miejsce to idealnie nadaje się do sprzedaży artykułów rolniczych i lokalnych specjałów („targ koszykowy”).
- Obecne warunki prowadzenia handlu nie są komfortowe ani dla sprzedawców, ani dla robiących zakupy.
- Mały Targ mógłby stać się dobrym sposobem na promocję gminy i lokalnych producentów/dostawców.

6. Rekomendacja: Nowy Rynek

Miejsce/adres (np. ulica, skwer, plac, teren, itp.)

Skwer przy ul. Nowy Rynek

Co należy zrobić?

- Należy stworzyć atrakcyjną przestrzeń publiczną.
- Powinno zostać zainstalowane nowe i estetyczne oświetlenie uliczne.
- Powinno się odbudować fontannę, która kiedyś stała w tym miejscu. Fontanna powinna zostać podświetlona, by była lepiej widoczna.
- Należy wprowadzić zakaz parkowania na chodniku, by samochody nie zasłaniały witryn sklepowych oraz nie ograniczały przestrzeni dla pieszych.
- Nie należy ograniczać ruchu samochodów.
- Należy uporządkować zieleń, a być może zastąpić istniejącą obecnie taką, która będzie bardziej funkcjonalna, łatwiejsza do zagospodarowania i zielona na wysokości oczu.
- W okolicy, np. w ratuszu, mogłaby powstać kawiarnia lub restauracja.

Dlaczego jest to ważne?

- Miejsce to doskonale nadaje się na prowadzenie działalności gastronomicznej (np. kawiarni z parasolami).
- Uporządkowanie przestrzeni mogłoby doprowadzić do stworzenia atrakcyjnej przestrzeni publicznej i ściągnięcia tam osób w różnym wieku, dzięki którym będzie się tam coś działo do późnych godzin.

Możliwe trudności

- Część terenu nie należy do gminy. Władze miasta nie mogą w pełni decydować o zagospodarowaniu Rynku.
- Budynek ratusza nie jest własnością miasta, tylko Spółdzielni Zaopatrzenia i Zbytu Samopomoc Chłopska. Nie są znane dokładne plany Spółdzielni dotyczące tego budynku.

7. Rekomendacja: Remont ulicy Piekarskiej

Miejsce/adres (np. ulica, skwer, plac, teren, itp.)

ul. Piekarska

Co należy zrobić?

- Wyremontować ulicę.
- Przystanki linii 4 i 5 połączyć ze stanowiskami 1, 2 i 3.

Dlaczego jest to ważne?

- Ulica jest obecnie zaniedbana.
- Ruch samochodów na tej ulicy już teraz jest niewielki, co sprawia, że po remoncie mogłoby to być przyjemne miejsce do spacerów.

8. Rekomendacja: Zmiana na ul. Długiej (fragment od ul. Kościelnej do ul. Józefowskiej)

Miejsce/adres (np. ulica, skwer, plac, teren, itp.)

Ul. Długa, fragment od ul. Kościelnej do ul. Józefowskiej

Co należy zrobić?

- Poszerzyć chodniki.
- Wybudować kanalizację.
- Zamontować oświetlenie uliczne.
- Wprowadzić więcej zieleni.
- Umieścić więcej koszy na śmieci.

Dlaczego jest to ważne?

- Ul. Długa od ul. Kościelnej do ul. Józefowskiej jest obecnie zaniedbana.
- Ul. Długa może być wygodnym szlakiem wiodącym od skweru przy ul. Stary Rynek do Małpiego Gaju.

9. Rekomendacja: Zagospodarowanie terenu po starych i nieczynnych toaletach miejskich

Miejsce/adres (np. ulica, skwer, plac, teren, itp.)

Ul. Kościuszki

Co należy zrobić?

- Zlikwidować nieczynne toalety.
- Warto zrobić w ich miejsce plac z zielenią, klomby z kwiatami, krzewy. Postawić ławeczki.

Dlaczego jest to ważne?

- Obecnie to miejsce szpeci, jest нефункционалне.
- Zmiana poprawi estetykę w mieście.

10. Rekomendacja: Zadbany skwer na Starym Rynku

Miejsce/adres (np. ulica, skwer, plac, teren, itp.)

Ul. Stary Rynek

Co należy zrobić?

- Należy uporządkować przestrzeń i zwiększyć jej atrakcyjność przede wszystkim dla osób pieszych.
- Powinno się uporządkować zieleń.
- Należy ustawić nowe ławki i kosze na śmieci, nawiązujące wyglądem do pozostałej, odnowionej małej architektury w centrum.
- Powinno się zainstalować estetyczne oświetlenie uliczne.
- W okolicy skweru należy odnowić a miejscami również poszerzyć chodniki, np. przy stanowiskach busów.
- Należy wytyczyć miejsce na sezonową kawiarnię z parasolami.
- Ograniczenie ruchu samochodów po północnej stronie skweru (przy urzędzie pracy) poprzez zrobienie deptaku lub ograniczenie wjazdów samochodów (z wyjątkiem busów i samochodów dostawczych, które mogłyby się zatrzymywać na krótki czas).

Dlaczego jest to ważne?

- Stary Rynek jest ważnym miejscem nie tylko dla mieszkańców, ale również dla osób przyjeżdżających do Opolu Lubelskiego i czekających na busy.
- Skwer mógłby się stać miejscem spotkań i odpoczynku dla mieszkańców Opolu Lubelskiego i podróżnych.
- Już teraz w ciepłe dni na skwer przychodzi wielu mieszkańców, więc widać, że jest to ważne miejsce dla lokalnej społeczności.
- Warto zadbać, by skwer stał się wizytówką miasta.
- Skwer mógłby stać się miejscem organizacji różnych wydarzeń kulturalnych.

Możliwe trudności

Tranzyt samochodów ciężarowych przez miasto zmniejsza atrakcyjność tej przestrzeni.

11. Rekomendacja: Parking z elementami zieleni na ternie skweru przy ul. Stary Rynek

Miejsce/adres (np. ulica, skwer, plac, teren, itp.)

Obecny skwer przy ul. Stary Rynek

Co należy zrobić?

- Należy przekształcić skwer w plac wielofunkcyjny z:
 - miejscami parkingowymi,
 - zielenią okalającą parking,
 - oświetleniem.
- Plac mógłby być również wykorzystywany na potrzeby organizacji wydarzeń kulturalnych i okolicznościowych (np. zbiórki mieszkańców z okazji Święta Niepodległości).
- Plac mógłby również służyć jako punkt informacyjno-reklamowy o bieżących wydarzeniach w mieście (np. Dni Opoli).
- Powinno się również zezwolić na parkowanie samochodów po północnej stronie obecnego skweru poprzez likwidację obowiązującego w tej chwili zakazu parkowania.
- Należy doprecyzować:
 - lokalizację parkingu dla busów,
 - ewentualną odpłatność za skorzystanie z parkingu.

Dlaczego jest to ważne?

- W okolicy znajduje się dużo (najwięcej w Opolu) punktów handlowych, usługowych oraz budynków użyteczności publicznej: sąd, biblioteka, urząd pracy, bank itp.
- Użytkownicy (klienci, interesanci, mieszkańcy, pracownicy itp.) dojeżdżają samochodami i potrzebują miejsc do parkowania.
- Obecny skwer nie jest miejscem odpoczynku tutejszych mieszkańców ze względu na duży ruch samochodów (droga wojewódzka 824).
- Proponowana zmiana wpłynie na ożywienie tej części miasta w życiu codziennym.

Możliwe trudności

- Część mieszkańców może być niezadowolona z powodu zmniejszonej ilości zieleni i zwiększenia liczby samochodów.
- Zmiany muszą zostać uzgodnione z konserwatorem zabytków.

12. Rekomendacja: Ograniczenie tranzytu przez centrum miasta

Miejsce/adres (np. ulica, skwer, plac, teren, itp.)

Całe centrum

Co należy zrobić?

- Należy ograniczyć ruch tranzytowy przez centrum miasta.
- Objazd samochodów ciężarowych mógłby zostać poprowadzony ulicami Parkową oraz Podzamcze.
- Wskazane powyżej ulice powinny zostać wyremontowane, żeby były w stanie przyjąć większy ruch.
- Konieczne jest przeprowadzenie rozmów o tym rozwiązaniu z właścicielami budynków znajdujących się przy ulicach Parkowej i Podzamcze.
- Władze gminy powinny porozumieć się z zarządcą drogi, którą obecnie odbywa się tranzyt.

Dlaczego jest to ważne?

- Ograniczenie tranzytu jest podstawowym warunkiem, pozwalającym podjąć inne działania, zmierzające do podniesienia atrakcyjności centrum miasta. Wytyczenie objazdu pozwoli zmniejszyć liczbę pojazdów wjeżdżających do centrum miasta.
- Nie wiadomo czy i kiedy powstanie obwodnica północna miasta. Gmina nie ma na to wpływu.
- Gmina może jednak przygotować trasę alternatywną ulicami Parkową i Podzamcze.
- Dzięki ograniczeniu wjazdu samochodów ciężarowych do centrum, zwiększy się bezpieczeństwo innych uczestników ruchu, przede wszystkim pieszych i rowerzystów.
- Działanie doprowadzi również do obniżenia hałasu oraz zanieczyszczenia powietrza w centrum miasta, a co za tym idzie – podniesie jakość życia osób mieszkających w tym miejscu.
- Przy ulicach Parkowej i Podzamcze, które miałyby przejąć większy ruch, mieszka stosunkowo niewiele osób.

Możliwe trudności

- Niezadowolenie ze strony mieszkańców znajdujących się na trasie proponowanego objazdu.
- Konieczność porozumienia się z zarządcą drogi wojewódzkiej.

13. Rekomendacja: Miejsca parkingowe w centrum

Miejsce/adres (np. ulica, skwer, plac, teren, itp.)

Centrum miasta.

Co należy zrobić?

- Przy ul. Długiej należy poszerzyć i utwardzić istniejący parking w głąb (w kierunku kontenera socjalnego).
- Na placu Studziennym przy ul. Strażackiej należy stworzyć nowy parking w miejscu starych komórek. Parking w tym miejscu nie może zostać stworzony kosztem terenów zielonych.

Dlaczego to ważne?

W mieście brakuje miejsc parkingowych.

14. Rekomendacja: Wprowadzenie opłaty parkingowej w mieście

Miejsce/adres (np. ulica, skwer, plac, teren, itp.)

Centrum miasta.

Co należy zrobić?

Wprowadzić opłaty za parkowanie po pierwszej i każdej kolejnej godzinie. Może to pomóc w zwiększeniu dostępności miejsc parkingowych w mieście.

Dlaczego jest to ważne?

- W mieście brakuje miejsc parkingowych.
- Jest to alternatywa dla zwiększenia liczby miejsc parkingowych.
- Miejsca parkingowe zapełniają się o godzinie 8.00. Są wykorzystywane przez pracowników instytucji, którzy nie dojeżdżają z daleka, a mogliby przychodzić do pracy na piechotę.
- Drobną opłatą może nie być uciążliwa dla mieszkańców przyjeżdżających do centrum coś załatwić. Całodzienny koszt parkowania zniechęci do zostawiania samochodów na cały dzień np. pracowników, którzy mogą dojść do pracy. To może zwiększyć dostępność miejsc parkingowych w centrum miasta.